



Síðsøga



Óli Jacobsen

Øssur Debes 5. partur

HANS A. DJURHUUS YRKTI Í TÍMANUM

*Tað var í tímanum hjá Øssur, at Hans Andreas yrkti sangin »Í góðum veðri hann dyrgdi«.
Tó var sangurin broyttur eitt sindur aftaná. Men fyrst greiðir Øssur frá um hoygging*

Vit byrjaðu at hoyggja eina viku eftir Ólavsøku. Nógv var at hoyggja. Var terrin vánaligur, var ofta hoyggjað út móti október mánað. Um hoyggjhúsið gjørdist fult, varð des settuttanfyri hoyggjhúsið.

Fyrst eg minnst, plagdi Petur í Hoyvík og Cristian farbróður at hjálpa pápa at sláa. Mær dámdi væl at sláa, so seinri slógu Niels, beiggi mín, og eg. Pápi hvesti, hann dugdi sera væl at brýna líggjan, so tað var eitt spæl at sláa. Tað hvein í fyrri hvønn sveip.

So bleiv rist. Tá ið avsett var, bleiv klúkað, og eina løtu seinni var klúkurin vendur. Móti kvøldi bleiv nulað. Morgunin eftir vóru nulvingarnir ristir út, so varð aftur klúkað og vent. Um kvøldið varð gjørt upp í sátubørn. Morgunin eftir vóru sátubørnini rist út. Seinnapartin var hoyggið koyrt inn.

Hetta var tó alt eftir, hvussu terrin var. Nú er henda gamla hoyggingin við at fara í søguna.

Um vetrarnar, tá ið neytini og veðragjólingur stóðu inni, mátti farast á trøðna eftir hoyggi. Eg plagdi at fara eftir hoyggi og hevði hoyposa við. Farið var yvir eftir traðunum, myrkt var og ofta vánaligt veður. At koma oman í hoyggjhúsið og hoyra brimið og onnur ljóð úr fjøruni var huldisligt, so eg skundaði mær inn og læt hurðina aftur.

Tað var tungt at draga uppí ein hoysekk, sum varð stappaður so fast tað bar til. Við hvørt hevði eg tveir sekkir, tá hevði eg fetil við. Fetilin var lagdur um báðar sekkirnar, borið varð við fetilin um pannuna. Alt hetta dámdi mær væl at fáast við.

Býtið av fjalllombum

Pápi var fjallmaður í Hoyvík, á Húsum, hjá Poul Müller, og í Norðradali. Um várarnar var lønin ull. Tá ið ullin skuldi nappast, var hon lögð upp á loftið undir takvindeygjað. Vit sótu øll á gólvinum og nappaðu. At nappa er at hála broddin av. Hetta var tungt arbeiði, so man var eymur um fingrarnar.

Tá ið ullin var nappað, varð hon vaskað og send á spinnarið, sum lá við Sandá. Edvard Samuelsen í Horni átti spinnarið. Hann búði niðast í Tvørgøtu, har bóru vit ullina og fingur hana aftur sum tógv.



Øssur eigur allar myndirnar í hesum parti. Í hoyna. Ragnhild, mamma Øssur, ristir

Tá ið pápi var á fjalli, plagdi eg at vera á rættini, tá ið teir komu við gonguni. Onkuntíð slapp eg við at reka. Á Húsum var rættin undir Krákugjógv. Bóndahúsinu vóru á Húsabrugv, har parkeringsøkið er í dag. Eg havi verið við at reka haftseyð frá rættuni oman á Húsabrugv. Annað frambeinið á lombunum verður bundið upp, so tey ikki kundu sleppa til rýmingar.

Lønin um heystið var eitt fjalllamb, í Hoyvík tvey lomb. Tey størstu veðurlombini vóru vald til fjalllomb.

Fjalllombini vórðu niðurbundin og lögð í túnið. Býtt var ímillum fjallmenninar á tann hátt, at teir lótu hvør sín lut til hann, ið býta skuldi. Hetta kundi til dømis vera ein felli-knívur. Hesin blandaði so lutirnar saman og legði ein lut á hvørt fjalllamb. So tók hann lutin upp av hvørjum lambi og rópti, hvør átti tann lutin. Eigarin fekk tað lambið.

Torv

Vit høvdu torvheiðar inni í Bu, eisini kallað Ketturðin, ovarlaga, har Villingardalsvegur nú

er. Torvtíðin byrjaði um várið. Man hevði eitt »mópot«, sum varð ein sneis, sum var potað í vøllin fyri at finna, hvar mógvur var. Tað kundi eisini fáa ein ábending um, hvussu nógv var til. So var skorið við torvskera. Torvurnar vóru stakkaðar við torveygjað. So var borið burtur, man legði nakrar torvur tvørtur um armarnar, gingu so og breiddu tær út á vøllin. Síðan vóru torvurnar vendar og so settar upp. Triggjar og triggjar vóru settar upp á kant ímóti hvørja aðrari. Tá ið turt var, varð fylt í sekkir. Síðani vóru sekkirnir bornir við fetli oman á Sundsvegin, á leið har handilin Mylnan er. Jón hjá Gynnu kom við lastbili, sekkirnir vórðu fyltir uppí og koyrdir oman til okkum. Torvið var borið inn í kjallaran, har tað var stáplað upp aftan fyri kjallaratrappuna og fram við útveggin til kjallarahurðina, sum tá var fyri endan á húsinum.

Tá farið var í torv, fóru vit fyri dagin og høvdu mat og drekka við. Øll vóru við, mamma, pápi, omma og vit fyra systkini. Gingið var niðaneftir Hoyvíksvegun, yvir á Háls á leið

har rundkoyringin er í dag, niðan eftir Sundsvegunum. Haðani var gingið niðan undir fjallið. Tá var eingin Villingardalsvegur.

Vit børn spældu í góðveðrinum, og vit hjálpstu eisini til. Tá ið vit settu okkum at eta varð kynt bál, har vit sótu.

Gott skótalív

Tá ið eg var átta ár byrjaði eg sum úlvungi. Tíggju ára gamal byrjaði eg sum gulur skóti í Skóталиð Sigmund Brestirsonar í aðru patrulju, kallað Ternan. Skótahúsið stóð á Bakkahellu.

Gingið var nógv í haganum, ofta var farið niðan í Varaholið. Á hvørjum ári vóru páska- og summerlegur. Í 1941 vóru vit heima á Sandi. Vit búðu í Losjuni, gingið var um alla oynna og vit vóru í hvørjari bygd. Mourits Mohr av Sandi, ið seinri var lærari hjá mær á Tekniska skúla, kom at vísa okkum, hvar Givrunarholið var. Í 1942 vóru vit í Vestmanna og búðu í skúlanum. Vitingu um Mýrarnar og fjøllini har umleið, eisini gingu vit frá Vestmanna til Saksunar.

Í 1943 vóru vit í Fuglafirði. Vit búðu í skúlanum, gingu um fjallið til Hellurnar og aftur. Í 1944 vóru vit í Klaksvík, har vit búðu í eini gamlari hermabarrakk. Gingið var til Árnafjørð, Norðtoftir, Árnirnar, Skálatoftir, Strond og øll fjøllini har umleið.

Eitt árið vóru vit í Suðuroy. Vitingu frá Tvøroyri um fjallið til Kirkjuvatn omanfyri Fámjin. Har lógu vit í telti og gingu túrar har umleið. Vit vóru í kirkjuni í Fámjin, har fyrsta feroyska flaggið hongur.

Ein túr gjørdur vit frá Fámjin til Sumba við opnum báti. Siglt var undir Sumbiarbjørgum og Beinissvørði innanfyri drangarnar til Sumbiar. Haðani gingu vit upp á Beinissvørð.

Renning við Tingakrossi

Tann 22. apríl í 1943 stílaði blaðið »Tímin« fyri tingakrossrenning úr Tjørnuvík til Havnar. Verland Johansen hevði gjørt tingakrossin, ið var úr eik. Vit skótarnir vóru fluttir við báti, bili ella til gongu, hagar hvør skuldi standa. Eg rann brekkuna niðan frá Norðradalsskarði, har eg handaði næsta skóta tingakrossin. Allir luttakararnir fingur skjál fyri luttøkuna. Mítt ljóðaði so: